

DRŽAVNA POMOĆ PROCEDURE I PRAVILA

PRAVNI OSNOV UREĐENJA DRŽAVNIH POMOĆI

- U Evropskoj uniji:
 1. Ugovor o Evropskoj zajednici (čl. 87 i 88)
 2. Uredba Savjeta (EC) br. 659/1999
 3. Uredba Komisije (EC) br. 794/2004
 4. drugi pravni akti po područjima (uredbe, smjernice, odluke, okviri...)
-

PRAVNI OSNOV UREĐENJA DRŽAVNIH POMOĆI

- U Crnoj Gori
 1. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, član 73 (iii) Protokol 5
 2. Zakon o kontroli državne pomoći
 3. Uredba o bližim kriterijumima, namjeni i uslovima dodjele državne podrške i pomoći
 4. Uredba o načinu i postupku podnošenja i sadržaju potrebne dokumentacije za prethodnu i naknadnu kontrolu državne podrške i pomoći
 5. Pravilnik o sadržaju godišnjeg izvještaja o kontroli državne podrške i pomoći

DEFINICIJA DRŽAVNE POMOĆI

- Član 87 Ugovora o Evropskoj zajednici
“Svaka podrška, data kroz resurse države članice u bilo kojem obliku, koja ugrožava ili prijeti da ugrozi slobodnu konkurenciju favorizovanjem nekih preduzeća ili proizvodnje određenih proizvoda, i utiče na trgovinu između država članica EU, nije kompatibilna sa zajedničkim tržištem.”
- ▶ Zakon o kontroli državne pomoći (čl.2)
“državna pomoć su rashodi, umanjeni prihodi ili umanjenje imovine države, odnosno opštine, kojom se narušava ili može narušiti slobodna konkurencija na tržištu i koja može uticati na trgovinu između Crne Gore i Evropske Zajednice ili države članice Centralno-evropskog ugovora o slobodnoj trgovini (CEFTA), dovodenjem u povoljniji tržišni položaj određenih privrednih subjekata, proizvoda ili usluga.”

DOZVOLJENE DRŽAVNE POMOĆI

- ▶ U EU – čl. 86(2) i 87 (2) (3)
 - Socijalne pomoći
 - Pomoći za otklanjanje negativnih posljedica prirodnih nepogoda ili vanrednih okolnosti.
- ▶ U Crnoj Gori – član 6 Zakona
 - Unapređivanje ekonomskog razvoja Crne Gore
 - Otklanjanje ozbiljnih poremećaja u privredi Crne Gore
 - Unapređenje razvoja određenih privrednih djelatnosti ili određenih područja u Crnoj Gori, ako se time značajno ne utiče na tržišne uslove i konkurenciju
 - Očuvanje kulturnog i istorijskog nasljeđa
 - Namjene socijalnog karaktera
 - Otklanjanje šteta nastalih usljed prirodnih nepogoda ili vanrednih okolnosti
 - Izvršavanje poslova od javnog interesa u obavljanju privrednih djelatnosti koji su povjereni pravnim licima.

TEST DRŽAVNE POMOĆI

4 uslova:

Crna Gora:

- da se dodjeljuje direktno ili indirektno preko državnog budžeta ili budžeta lokalne samouprave;
 - da njen korisnik dobija ekonomske prednosti koje ne bi bile dostupne pod tržišnim uslovima;
 - da nije dostupna svim privrednim društvima pod istim uslovima;
 - da utiče ili bi mogla uticati na trgovinu između Crne Gore i Zajednice.
-

SELEKTIVNOST

“favorizovanjem nekih preduzeća ili proizvodnjuodređenih proizvoda”

EKONOMSKA PREDNOST

Ekonomska prednost koju preduzeće u normalnim tržišnim okolnostima ne bi moglo steći.

UTICAJ NA TRŽIŠTE

“ i utiče na trgovinu između država članica EU”

NIJE DRŽAVNA POMOĆ

- ▶ privatni kapital – nije državni izvor sredstava
 - ▶ opšta mjera – ne daje prednost konkretnim preduzećima
 - ▶ ulaganja u javnu infrastrukturu
 - ▶ plaćanje za proizvode i usluge po tržišnim uslovima.
-

OSNOVNI POJMOVI

- Sredstva države
 - Davalac državne pomoći
 - Kompletna prijava (notifikacija) državne pomoći
 - Šema/individualna državna pomoć
 - Horizontalni/regionalni/sektorski ciljevi
 - Vrste (instrumenti) državne pomoći
 - Opravdani troškovi
 - Intenzitet/kumulacija
 - Ekvivalent subvencije
 - Kompatibilna/usklađena državna pomoć
 - Komisija za kontrolu državne pomoći
-

DRŽAVNI IZVOR SREDSTAVA

- ▶ Državna sredstva:
 - Uključujući i sredstva regionalnih i lokalnih zajednica
 - Sredstva javnih preduzeća, fondova, agencija...
 - Sredstva međunarodnih institucija.
-

DAVALAC

- Resorno nadležno tijelo
 - Priprema sadržaj šeme/individualne pomoći
 - Priprema prijavu (notifikaciju)
 - Brine se o pravilnom sprovođenju
 - Priprema izvještaj o sprovođenju
-

PRIJAVA (NOTIFIKACIJA)

- “ skup dokumentacije (obrazac notifikacije i predlog državne pomoći) poslata Komisiji za kontrolu državne pomoći za sve planirane dodjele državnih pomoći, koja sadrži sve potrebne informacije da omogući Komisiji da u dovoljnom vremenu donese odluku o kompatibilnosti/usklađenosti državnih pomoći.”
- ▶ Nacrt za dodjelu nove/promjenu postojeće pomoći
 - ▶ Predlog svih podataka nužnih za odluku

ŠEMA/INDIVIDUALNA DRŽAVNA POMOĆ

- ▶ Šema
 - Podloga za dodjelu je opšti pravni akt
 - Nije u vezi sa konkretnim projektom
 - Primaoci/korisnici su samo opšte određeni
- ▶ Individualna
 - Podloga za dodjelu je pravni akt
 - Povezana je sa konkretnim projektom
 - Namijenjena unaprijed poznatom primaocu/korisniku

VRSTE (INSTRUMENTI) DRŽAVNE POMOĆI

- Subvencija
 - Fiskalna olakšica (porezi, doprinosi i drugi javni prihodi)
 - Garancija države ili opštine
 - Subvencija kamatnih stopa za zajmove
 - Ustupanje dobiti, dividendi države ili opštine
 - Otpis duga
 - Prodaja nepokretnosti države ili opštine po cijeni nižoj od tržišne ili kupovina po cijeni višoj od tržišne vrijednosti
 - Konverzija potraživanja u vlasnički udio
 - Zajam pod povoljnim uslovima
 - ...
-

OPRAVDANI TROŠKOVI

- ▶ Onaj dio cjelokupnih troškova projekta koji konkretna sredstva opredjeljuje kao opravdana (do sufinansiranja sa državnom pomoći).

INTENZITET

- ▶ Realni dio sufinansiranja opravdanih troškova kod konkretne mjere i predstavlja ekvivalent subvencije izražen kroz dozvoljeni procenat plus pomoć koja se obračunava na osnovu opravdanih troškova.

EKVIVALENT SUBVENCije

- ▶ Znači prihod korisnika državne pomoći izračunat u smislu razlike između korišćene kamatne stope i referentne kamatne stope.

KOMPATIBILNA/USKLAĐENA DRŽAVNA POMOĆ

- ▶ svaka pomoć dodijeljena u skladu sa kriterijumima i uslovima za dodjelu državne pomoći, Zakonom o kontroli državne pomoći, i u skladu sa obavezama preuzetim iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih članica, s jedne, i Republike Crne Gore, s druge strane (SSP).
-

KOMISIJA ZA KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI

- ▶ Obaveza uspostavljanja proizilazi iz SSP-a: uspostavljanje nezavisnog, regulatornog organa za kontrolu dodjeljivanja državne pomoći.
 - ▶ Imenovana od strane Vlade Crne Gore.
 - ▶ Čine je predsjednik i osam članova.
- vrši kontrolu usklađenosti prijavljene državne pomoći sa zakonom (prethodna kontrola)
 - vrši kontrolu usklađenosti dodijeljene državne pomoći i namjenskog korišćenja dodijeljene državne pomoći sa zakonom (naknadna kontrola)
 - podnosi Vladi i Skupštini Crne Gore godišnji izvještaj o dodijeljenim državnim pomoćima do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu
 - ostvaruje saradnju u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, sa međunarodnim organizacijama nadležnim za kontrolu državnih pomoći
 - vrši i druge poslove u skladu sa zakonom.

POSTUPANJE KOMISIJE

- ▶ Prijavljenu državnu pomoć (rješenje o (ne)usklađenosti ili zaključak);
- ▶ Neprijavljenu državnu pomoć (mjere povraćaja državne pomoći i obustava dalje dodjele neiskorišćenog dijela državne pomoći) ;
- ▶ Nenamjensku pomoć (mjere povraćaja državne pomoći);
- ▶ Postojeće državne pomoći (svaka izmjena već prijavljene i odobrene državne pomoći prijavljuje se Komisiji).

ODJELJENJE ZA PRIPREMU DRŽAVNE POMOĆI

- ▶ na osnovu dostavljenih prijava, kao i potrebne dokumentacije o državnoj pomoći, priprema stručnu osnovu za odlučivanje Komisije;
- ▶ vodi evidencije o državnim pomoćima;
- ▶ priprema godišnji izvještaj i popis dodijeljene državne pomoći;
- ▶ saraduje sa nadležnim organima državne uprave, lokalne uprave, organizacijama i međunarodnim organizacijama u oblasti državne pomoći.

GODIŠNJE IZVJEŠTAVANJE

- Davalac državne pomoći dužan je da Ministarstvu finansija do 15. marta tekuće za prethodnu godinu dostavi podatke o prijavljenim i dodijeljenim državnim pomoćima.
- Komisija za kontrolu državne pomoći sačinjava izvještaj o svom radu i dostavlja Vladi i Skupštini Crne Gore do 30. juna tekuće za prethodnu godinu uz godišnji izvještaj.